ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

# AVIZ

**referitor la proiectul de Lege privind organizarea activităţii de expertiză tehnico-judiciară şi extrajudiciară**

Analizând proiectul de **Lege privind organizarea activităţii de expertiză tehnico-judiciară şi extrajudiciară,** transmis de Secretarul General al Guvernului, cu adresa nr.60 din 6.05.1998,

## CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

**Avizează favorabil proiectul de lege**, cu următoarele observaţii şi propuneri :

**I. Observaţii generale**

**1.** Obiectul de reglementare al prezentului proiect de lege îl constituie crearea unui cadru legislativ adecvat pentru organizarea activităţii de expertiză judiciară şi extrajudiciară, Decretul nr.79/1971, în vigoare încă, nemaifiind corespunzător evoluţiei actuale a societăţii.

Proiectul stabileşte, în principal, condiţiile ce trebuie îndeplinite pentru a dobândi calitatea de expert tehnic judiciar sau de expert tehnic extrajudiciar, organele îndreptăţite să dispună efectuarea expertizelor, atribuţiile Biroului Central pentru expertize tehnice judiciare şi ale birourilor locale pentru expertize tehnice şi contabile, precum şi prevederi referitoare la modul de sancţionare a experţilor

tehnici judiciari şi experţilor tehnici extrajudiciari pentru abateri comise în exercitarea activităţii de expert.

Prin obiectul şi cuprinsul reglementării propuse, proiectul face parte din categoria legilor ordinare.

**2.** Ca apreciere de ordin general, se poate reţine că proiectul de lege este bine realizat pe plan normativ, sub aspectul soluţiilor preconizate, necesitând însă unele îmbunătăţiri de sistematizare şi unele corecturi pentru respectarea cerinţelor de tehnică legislativă la care ne vom referi în cele ce urmează.

**II. Observaţii cu privire la unele texte**

**1.** La art.4 alin.(1), propunem eliminarea parantezei, care nu se practică în cuprinsul actelor normative.

De asemenea, menţionăm că la art.4 alin.(2), norma prevăzută în acest text se referă la structura birourilor locale pentru expertize judiciare tehnice şi contabile, deşi funcţionarea acestora în cadrul tribunalelor este reglementată ulterior, în articolul 5.

Pentru asigurarea coerenţei logice a dispoziţiilor art.4 şi 5, sugerăm reamenajarea lor, astfel încât articolul 5 să devină alineatul 2 al art.4, numerotarea articolelor legii urmând a se modifica în mod corespunzător.

**2.** La art.5, denumirea exactă a "Tribunalului Bucureşti" este aceea de "Tribunalul Municipiului Bucureşti" iar aceea a "tribunalelor" de "tribunalelor judeţene", în acest sens, urmând a se face corectura necesară.

**3.** La art.9, în rândul 4, plasarea virgulei după cuvintele "ministrul justiţiei" creează dubii dacă termenul de 60 de zile priveşte data ţinerii examenului sau reprezintă termenul de elaborare şi aprobare a regulamentului, ori, ambele situaţii. Se impune, aşadar, eliminarea virgulei.

**4.** La art.10 alin.1 lit.a), considerăm că cerinţa "cu domiciliul în România", ar trebui eliminată pentru a nu se crea discriminări nerecomandabile (a se vedea şi prevederea art.29 din Ordonanţa Guvernului nr.65/1994 privind organizarea activităţii de expertiză contabilă şi a contabililor autorizaţi).

Sugerăm înlocuirea termenului "posedă" cu "absolvit", care este mai adecvat.

La art.10 lit.d), pentru corelare cu textul literei "c", propunem eliminarea sintagmei "de licenţă".

**5.** La art.14 alin.2, pentru un plus de rigoare în redactarea textului, propunem înlocuirea termenului din rândul 5 "determinată de" prin "stabilită în".

**6.** La art.19, pentru asigurarea unei succesiuni fireşti a textelor, sugerăm ca textul art.20 să schimbe locul cu acesta.

**7.** La art.24 alin.1, propunem eliminarea cuvântului "inclusiv" care, în contextul dat se subînţelege.

**8.** La art.25(1), cu privire la instituţia "trezoreria generală a statului" denumirea exactă este "trezoreria statului", urmând a se face corectura necesară.

La art.25(2) lit.e), trebuie semnalat că fiind vorba de venituri extrabugetare şi de realizarea unor sarcini de serviciu, apare insuficient de clar exprimată norma cu privire la "**stimularea personalului din sistemul justiţiei care participă la organizarea, funcţionare, coordonarea, îndrumarea şi controlul activităţii de expertiză tehnico-judiciară**".

În realitate este vorba de organul arătat la lit.d "**direcţiile de specialitate din Ministerul Justiţiei** care au atribuţii în domeniul organizării, funcţionării, coordonării, îndrumării şi controlului activităţii de expertiză tehnico-judiciară". Se impune reamenajarea textului în acest sens.

**9.** La art.30, pentru a asigura ordinea logică, textul ar trebui să schimbe locul cu art.31. Este de asemeni de analizat dacă prevederea din art.31 cu privire la exercitarea activităţii prin **societate comercială** nu se poate extinde şi la expertul tehnic-judiciar, a cărui calificare poate necesita şi dotări tehnice costisitoare, cu atât mai mult cu cât activitatea de expert contabil poate fi exercitată şi de o persoană juridică (art.20 din Ordonanţa Guvernului nr.69/1994 amintită mai sus).

**10.** La art.33 lit.b), cu privire la modificările întocmite în tabelul nominal al experţilor tehnici judiciari, apreciem că este suficientă folosirea noţiunii "radierii" care acoperă şi cazul "decesului", deoarece şi în acest caz are loc tot o radiere a expertului din cuprinsul tabelului.

**11.** La art.34 lit.d), textul se referă doar la întârzierea produsă din vina "experţilor tehnici-judiciari" omiţând şi cele datorate "experţilor contabili". Se impune completarea necesară.

**12.** La art.35, textul care deschide capitolul de răspunderi şi sancţiuni, are o redactare improprie, nefiind de înţeles de ce efectuarea expertizelor atrage vreun anume gen de răspundere.

Dimpotrivă, răspunderile trebuie să intervină în cazul **neefectuării** expertizelor datorită unor cauze imputabile sau al efectuării lor cu încălcarea sau nerespectarea dispoziţiilor legale. În consecinţă, propunem reformularea textului putându-se examina următoarea redactare:

"Art.35. Neefectuarea expertizei datorită unor cauze imputabile sau efectuarea acesteia cu nerespectarea dispoziţiilor legale, atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă sau penală a expertului tehnic-judiciar, sau a expertului tehnic extrajudiciar, vinovat".

**13.** La art.37 alin.1, apreciem că ar trebui eliminată precizarea finală "din prezenta lege" ca nefiind necesară.

**14.** La Capitolul VII, potrivit normelor de tehnică legislativă, **dispoziţiile tranzitorii** ce cuprind măsurile ce se instituie cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechii reglementări care urmează să fie înlocuită de noul act normativ, **trebuie plasate înaintea dispoziţiilor finale**.

În acest sens, şi titlul capitolului urmează a fi modificat "Dispoziţii tranzitorii şi finale".

**15.** Dat fiind punctul de vedere exprimat la punctul 14, articolele următoare 38 şi 39, ar urma să fie actualele art. 42 şi 43 care au vocaţia de texte cu caracter de dispoziţii tranzitorii.

**16.** Cu privire la actualul art.38 alin.2, pentru corelare cu prevederea privind art.33 lit.b) propunem introducerea "decesului" ca un caz de radiere din oficiu.

Textul ar putea fi introdus astfel: "Radierea din evidenţă a experţilor tehnici-judiciari se dispune din oficiu de către Baroul Central pentru expertize tehnicc juridice, **în caz de deces**, în cazul în care ...." (textul urmând a fi cel actual).

**17.** La actualul art.39, pentru acurateţea exprimării, propunem eliminarea pronumelui demonstrativ "aceleaşi" din textul "pentru aceleaşi motive" din rândul 3, textul devenind "pentru motivele prevăzute în ...".

**18.** La art.44, dispoziţia de la alin.1 este superfluă, întrucât este de principiu că legea intră în vigoare la data publicării.

O dispoziţie de intrare în vigoare se impune doar atunci când se stabileşte o altă dată, ulterioară, pentru intrarea în vigoare.

**19.** Semnalăm şi faptul că iniţiatorul nu a adoptat un mod unitar de marcare a textelor, în sensul că unele alineate din cadrul articolelor sunt marcate cu cifre arabe încadrate între paranteze, altele nu.

Pentru uniformizare este recomandabilă marcarea alineatelor pe întreg cuprinsul reglementării.

De asemenea, trebuie semnalat faptul că uneori se foloseşte formularea nerecomandabilă "alineatul precedent" în locul precizării exprese a numărului de alineat.

**PREŞEDINTE**

**Valer DORNEANU**

CONSILIUL LEGISLATIV * PREŞEDINTE *

Bucureşti
Nr. 350 /16.05.1998

**MINISTERUL JUSTIȚIEI**

# *N O T Ă*

privind observațiile şi propunerile din Avizul Consiliului Legislativ la proiectul de Lege privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară şi extrajudiciară, care nu au putut fi însuşite de inițiator

## *1. La pct.II 2 din Avizul Consiliului Legislativ*

Considerăm că nu ne putem însuşi observația, întrucât sintagmele "tribunale județene" sau "Tribunalul Municipiului Bucureşti" nu se regăsesc în prevederile Legii nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I-a nr.259 din 30 septembrie 1997).

Pentru rigurozitate juridică s-a modificat totuşi art.5 din proiect, care, după renumerotare a devenit alin.(2) de la art.4, în conformitate cu prevederile corespunzătoare din legea menționată (art.22), astfel:

"(2).- In cadrul tribunalelor "din județe" funcționează birouri locale pentru expertize judiciare, tehnice şi contabile încadrate cu câte un post, iar la Tribunalul din municipiul Bucureşti, cu 3 posturi".

## *2. La pct.II 4 din Avizul Consiliului Legislativ*

a) Considerăm că nu ne putem însuşi observația cu privire la eliminarea, dintre condițiile cerute de lege a fi îndeplinite de expertul tehnic judiciar, a celei privind "domiciliul în România", deoarece aceasta este impusă atât de celeritatea proceselor penale şi civile în care experții judiciari sunt numiți, cât şi de responsabilitatea pe care aceştia şi-o asumă potrivit regulilor procedurale prevăzute în codurile de procedură penală şi civilă, cu privire la expertiză.

Socotim că nu ar fi posibil şi nici în interesul actului de justiție ca un expert, cetățean român numit într-un proces să fie înştiințat despre aceasta, la domiciliul pe care îl are în altă țară.

De altfel, în opinia noastră, trimiterea la art.29 din Ordonanța Guvernului nr.65/1994, privind organizarea activității de expertiză contabilă şi a contabililor autorizați, este irelevantă, întrucât acest articol se referă la Conferința națională a experților contabili şi a contabililor autorizați.

b) Nu ne putem însuşi observaţia privind eliminarea sintagmei "de licenţă" după cuvântul "diplomă" (de la art.10 lit. d) din proiectul supus avizului Consiliului Legislativ)) întrucât noţiunea de "diplomă de licenţă" este prevăzută în Legea învăţământului, nr.84/1995, (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I-a ,nr.1 din 5 ianuarie 1996), la art.60 alin.(5).

***3. La pct.II 9, partea 2-a din Avizul Consiliului Legislativ***, cu privire la posibilitatea exercitării activităţii de expertiză tehnică judiciară "prin societăţi comerciale", nu ne putem însuşi acest punct de vedere pentru următoarele considerente:

a) expertizele efectuate ca urmare a dispunerii lor de organele prevăzute la art.2 din proiectul legii, constituie mijloace de probă în procesul penal (art.64 Cod proc. pen.) şi civil (art.201 şi urm.Cod proc.civ.) având un rol deosebit, împreună cu celelalte mijloace de probă , în actul de justiţie;

b) potrivit prevederilor codurilor de procedură penală şi civilă, experţii judiciari îşi exercită activitatea în nume personal ( sunt numiţi, depun jurământ, li se aplică, potrivit legii, dispoziţii similare magistraţilor în ceea ce priveşte incompatibilitatea, abţinerea şi recuzarea) şi îşi asumă în nume personal răspunderea profesională pentru expertizele efectuate;

c) potrivit dispoziţiilor din proiectul legii în discuţie, referitoare la răspunderi şi sancţiuni, experţii judiciari pot răspunde şi disciplinar, administrativ, civil şi penal, după caz, răspunderi care sunt în principiu, personale.

Pentru aceste motive considerăm că se impune ca expertiza tehnică judiciară, spre deosebire de cea extrajudiciară, să se exercite doar de persoane fizice în mod individual, în condiţiile prevăzute de proiectul legii de faţă.

***MINISTRU DE STAT,***
***MINISTRUL JUSTIŢIEI,***

***Valeriu Stoica***